

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

Nr. 31 (1672) 1989 m. rugpjūčio mėn. 15 d.

XXXIV METAI

Melbourne

Aušros Vartų šventovė

Vatikano dienraštis „L'Osservatore Romano“ šios dienos laidoje plačiai aprašo popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymą OROPA Marijos šventovėje ir kitose Alpių kalnų vietovėse praėjusį sekmadienį. Dienraštis pilnai pateikia ir Sv. Tėvo žodžius, kuriais jis, šventindamas naują seserų karmeličių vienuolyną Quart mieste, priminė Lietuvą ir Gailestingumo Motinos „Mater Misericordiae“ kultą Vilniaus Aušros Vartų šventovėje. Kaip jau esame minėję, naujasis Quart seserų karmeličių vienuolynas Alpių kalnuose yra dedikuotas Marijai, Gailestingumo Motinai.

Baigęs ilgesnį žodį, kuriuo kreipėsi į naujojo vienuolyno gyventojas seseris karmelites, į miesto burmistrą bei kitus valdžios pareigūnus ir į maldininkų minią, Jonas Paulius II taip kalbėjo:

„Lasciandovi, non posso non ricordare...“

Atsisveikindamas, noriu priminti dar vieną labai reikšmingą dalyką. Štai šitas Aostos slėnio karmeličių vienuolynas yra pavadintas Gailestingumo Motinos vardu. Bet reikia prisiminti, kad pagrindinis pamaldumo į Dieviškojo Gailestingumo Motiną centras yra gana toli nuo čia. Tą kraštą jūs tikriausiai pažįstate. Jo vardas yra LIETUVA. Ten Lietuvos sostinėje Vilniuje yra garsusis Dieviškojo Gailestingumo Motinos paveikslas.

Sio vienuolyno seserys karmelites, o drauge su jomis ir jūs visi - kalbėjo popiežius maldininkų miniai - bent retkarčiais turėtumėte maldos kelionėje aplankyti šią kraštą, kuriam taip labai reikia jūsų solidarumo ir maldos. Turėtumėte bent maldoje aplankyti šią lietuvių tautą, kuri yra tokia drąsi, taip

prisirišusi prie savo katalikiškojo tikėjimo, taip ištikima savo krikščioniškom ir LIETUVIŠKOM tradicijom. Atsisveikindamas palieku jums šią pastabą, kuri gražiai siejasi su karmeličių tradicijom. Kaip tik šalia Aušros Vartų Marijos šventovės, kuri nuo senų laikų yra dedikuota Dieviškojo Gailestingumo Motinai, yra Tėvų Karmelitų vienuolynas, iš kurio į kraštą skleidžiasi jų kontempliacijos - mąstymo - dvasia ir pastoracinė veikla.

Didžiai Brangūs Aostos slėnio žmonės, - baigė savo žodį apie Lietuvą Jonas Paulius II. - Išlaiykite savo širdyse ir šio tolumo, bet drauge tokio artimo krašto atminimą. Per Bažnyčią ir per bendras krikščioniškas tradicijas jis yra mum taip artimas, nors geografiškai ir yra toli nuo mūsų.

LRTV

Krikščioniškumas, lietuviškumas, demokratiškumas

Komunistinei sistemai privedus Sovietinę imperiją prie katastrofiškos padėties, Gorbaciovui teko ieškoti išsigelbėjimo Vakaruose. To pasėkoje buvo atleisti varžtai, už nepasisekimus pradėtas kaltinti Stalinas ir kiti imperijos vadai. Sistema čia nekaltą. Juk ir dabar kraštą valdo ta pati komunistų partija, kuri atsakinga už šios sistemos sukūrimą, už ekonominę krizę, už milijonus išžudytų žmonių, už eilę pavergtų, naikinamų tautų. Ne sistema, ne visagalė komunistų partija, ne įstatymai atsakingi už nepasisekimus, kaltas Stalinas ir kai kurie jo ipėdiniai.

Lietuviai, latviai ir estai suskubo pasinaudoti susidariusę padėtimi. Jei Stalinas kaltas, tai jis atsakingas ir už Pabaltijo vargus, už Lietuvos, Latvijos, Estijos genocidą, už tikinčiųjų persekiojimus, už politinius ir sąžinės kalinius, nors dalis jų atsirado gulaguose jau ir Gorbaciovio laikais. Ir štai lietuvių tauta pabudo. Ji niekad ir nemiegojo, tik taupydama jėgas ir gyvybės laukė progos. Tautos valia visada atsispindėjo Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikose, Aušroj, Lietuvos Ateityje, Vytyje ir kituose požemio leidiniuose. Iš jos matėsi lietuvių tautos aspiracijos, pasiilgimas demokratijos ir net politinė diferenciacija.

Lietuviškos vėliavos, vytiš, Lietuvos himnas (nors vis tebevadinamas „tautiška giesme“), atviri, kritiški pasisakymai oficialioj

spaudoj, eilė naujų laikraščių tebekelia nuostabą, žavesį ir traukia ašaras ne tik okupuotoj Lietuvoj bet ir lietuviškoj išeivijoj. Atsirado nauji sąjūdžiai, atsikūrė nepriklausomoj Lietuvoj veikusios organizacijos ir politinės partijos. O juk eilė išeivijos visuomenininkų, kultūrininkų ir korespondentų smerkė išeivijoj veikusias partijas kaip atgyvenusias, nes okupuotoj Lietuvoj, jų galvojimu ir išmintimi esąs visai kitoks. Nesuprasdami

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto paskirties ir reikšmės, mėgino jį suniekinti ir net sunaikinti.

Praktika parodė visai ką kitą. Jau atsikūrė trys nepriklausomos Lietuvos partijos: Krikščionių Demokratų, Tautininkų ir Socialdemokratų. Šalia to, visos okupuotos Lietuvos politinės jėgos, kurios nuo pat pradžios reikalavo nepriklausomos Lietuvos atstatymo, pakartojo VLIKui savo įgaliojimus, „vadovauti nepriklausomos Lietuvos respublikos atstatymui“.

(Nukelta į 4 psl.)

Ekumeninės pavergtų tautų pamaldos įvyko St. Patrick katedroje Melbourne 1989.VIII.6. Nuotraukoje lietuviškas jaunimas su ornamentiniu kryžiumi eina į katedrą.

Vatikanas ir Lenkija

Apaštų Sostas ir Lenkijos liaudies respublika atkūrė tarpusavio diplomatinis santykius. Abipusiu susitarimu, Lenkijoje bus įsteigta apaštalinė nunciatūra, o Vatikane - Lenkijos liaudies respublikos ambasada. Paskelbtame bendrame komunikate pažymima, kad Apaštų Sostas ir Lenkijos liaudies respublika nusprendė vėl užmegzti diplomatinis santykius, atsižvelgdami į ilgaamžius ryšius, jungusius Apaštų Sostą su Lenkų Tauta, ir trokšdami išplėsti tarpusavio draugystės ryšius.

Pirmoji pastovi apaštalinė nunciatūra Lenkijoje buvo įsteigta XVI-ojo amžiaus viduryje, kai Popiežius Julijus III 1555-ais metais Veronos arkivyskupą Lippomano paskyrė apaštalinio nuncijumi prie karaliaus Sigmunto I-ojo. Apaštalinė nunciatūra Varšuvoje išliko ligi trečiojo Lenkijos padalijimo 1795-ais metais. Po to išstus 120 metų Varšuvoje nebuvo Popiežiaus diplomatinės misijos. Ji tebuvo atkurta po 1-ojo pasaulinio karo, Lenkijai vėl tapus nepriklausoma valstybe. Kaip apaštalinis vizitatorius Lenkijai, Rusijai ir Pabaltijo kraštams buvo pasiūstas Achille Ratti, kuris '19-ais metais buvo paskirtas apaštalinio nuncijumi ir šiose pareigose Varšuvoje išbuvo ligi '21-ųjų metų. Sugrįžęs į Italiją, Achille Ratti tapo Milano arkivyskupu, o po mažiau negu vienerių metų, 22-ais metais vasario pradžioje buvo išrinktas popiežium, pasirinkdamas Pijaus XI-ojo vardą. Apaštalinė nunciatūra Lenkijoje normaliai veikė ligi II-ojo pasaulinio karo pradžios. Pokario metais, vadinamoji lenkų tautinės vienybės vyriausybė atšaukė 1925-ais metais Lenkijos ir Apaštų Sosto pasirašytąjį Konkordatą ir nutraukė ryšius su Vatikanu.

Pastaraisiais dešimtmečiais vyko įvairūs neformalūs susitikimai tarp Vatikano ir Lenkijos valdžios atstovų, kol, pagaliau, '74-ais metais buvo atsiektas susitarimas užmegzti nuolatinius darbo ryšius tarp specialiai sudarytų abiejų šalių delegacijų. Šiandien tarp Apaštų Sosto ir Lenkijos buvo vėl atkurti normalūs diplomatiniai santykiai, kurie, kaip rašo Vatikano dienraštis „L'Osservatore Romano“, atveria kelią naujam tarpšniui vienybės ryšių per ilgus amžius jungusių Lenkų Tautą su Sventuoju Sostu Romoje.

Popiežius Jonas Paulius II užtikrino, kad visada maldoje prisimena Lietuvą ir jos problemas. Užbaigęs savo ilgesnį žodį po šventinimo iškilnių, kuriuo kreipėsi į seseris karmelites ir šia proga susirinkusius maldininkus, Sv. Tėvas visiem priminė Lietuvą, tardamas: „Žinote, kad Europoje yra kraštas, kurio vardas Lietuva. Lietuvos sostinėje Vilniuje nuo seniausių laikų Aušros Vartų šventovėje yra garbinama Dievo Motina, vadinama Mater Misericordiae - Gailestingumo Motinos - vardu.“

Kardinolas Lubachivsky paragino visus geros valios žmones užtarti ukrainiečius katalikus, reikalauti, kad sovietinė valdžia sugrąžintų jiems priklausancias teises. Kardinolas pažymėjo, kad to karštai trokšta ir tuo ypatingu būdu rūpinasi Popiežius Jonas Paulius II-sis, kurio pasiūlymais ir patarimais savo veikloje remiasi ir pats kardinolas Lubachivsky.

Iki nepriklausomybės dar tolimas kelias

Bet jos visomis išgalėmis siekia Lietuvos žmonės

Bronius Kviklys

Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

išeiviais. Galima kritikuoti ir valdžios veiksmus. Stengiamasi, kad ir labai sunkiai, išspręsti kolchozų bei žemės valdymo klausimus.

Vis tai geros pusės (jų galima priskaičiuoti ir daugiau). Bet tai tik pradžia ir ligi nepriklausomybės dar labai toli. Reikia dar apgailestauti, kad tam tikra prasme, drauge su laisvėjimu, Lietuvoje, kaip ir visoje Sovietijoje reiškiasi eilė kitų negerovių: smarkiai sumažėjo reikalingų prekių, ypač maisto produktų kiekis, pakilo kainos, daugeliui reikmenų įvestos kortelės - talonai. Nežiūrint to, tauta kad ir sukandusi dantis, veržiasi į nepriklausomybę, nori visiško suverenumo.

Sios dvi sąvokos yra identiškios. Bostoniške Liet. enciklopedija - XXIX, 246 - suverenitetą šitaip aiškina: „Visiškas valstybės nepriklausomumas savo vidaus ir užsienio reikalų tvarkyme; aukščiausia valstybės galia; aukščiausios valdžios teisės“. Bet koks valstybės įsijungimas į sąjungą, kad ir savo valia atsisakant kai kurių teisių, gali sumažinti suverenines teises.

Tačiau Sovietų Sąjungoje, pagal jos konstituciją bei praktiką, visos 15 taip vadinamų „respublikų“ laikomos „suvereninėmis“. Tai, žinoma, akiplėšiškas melas, kuris reiškiasi pirmiausia jau pačiame valstybės pavadinime. LPS informaciniame biuletenyje „Atgimimas“ - Nr.22 - paskelbtas kauniškio Antano Vaškio laiškas redakcijai, kuriame jis kritikuoja LTSR pavadinimą ir rašo: „Kas yra taryba“. Tai grupė žmonių, kurie tariasi ir nutaria. O mūsų „tarybos“ nei tariasi, nei ką nutaria. Tik pavadinimas. Tad ar verta prie valstybės pavadinimo pridėti žodį „tarybų“? O ką reiškia „socialistinė“? Kas yra socializmas, niekas nežino. Yra tik fantazuotojo sukurta teorija, kuri atrodo neįgyvendinama. Tai kam tas žodis prie valstybės pavadinimo? O „republika“? Manau, kad ir šis žodis netinka. Siūlau vietoj LTSR rašyti tik Lietuva. Nereikia niekam pataikauti! Mūsų pastaba autoriui: atrodo mes tiksliai rašome - „Okupuotoji Lietuva“.

Dabartinė Lietuva, nežiūrint kai kurių pasikeitimų gerąja kryptimi, vis dar toli gražu nėra nei suvereni, nei nepriklausoma. Tiesa, ji turi kai kuriuos valstybinius elementus. Sakysime teritoriją. Bet savo žemėje ji nėra šeimininkė. Neturi ir savosios, nuo Maskvos nepriklausomos valdžios. Nėra ir savosios kariuomenės, policijos ar kurios kitos lietuviškos ginkluotos pajėgos savisaugai. Okup. Lietuvos

teritorijoje laikoma kelios dešimtys tūkstančių okupacinės raudonosios armijos karinių dalinių. Tuo tarpu apie 40,000 Lietuvos vyrų atlieka karinę prievolę įvairiose „plačiosios tėvynės“ vietose. Taigi mobilizuojama beveik du kartų daugiau, kaip kad Lietuvą turėjo karių (20-24,000). Ir milicijoje lietuviškai kalbančių pareigūmų, tėra vos trečdalis, o pačių lietuvių dar mažiau. Saugumo policija - KGB, suprantama, tik Maskvos rankose. Tas pats ir su prokuratūra. „Gimtasis kraštas“ (Nr 28) paskelbė sov. Lietuvos prokuratūros darbuotojo - Vytauto Katiliaus rašinį, antrašte „Nematoma kilpa, kurią Lietuvai neria centre“, kuriame be ko kita rašo: „Respublikos prokuratūra tebėra sąjunginis padalinys. Net menkiausias problemos Lietuvos prokurorai negali išspręsti galutinai - Maskva turi teisę bet kada tarti paskutinį žodį“. Lietuvos valdžia negali skirti ir respublikos prokuroro. Lietuvos prokuratūra negalinti tikrinti Lietuvos geležinkelių, uosto ir Lietuvos teismai yra priklausomi nuo Maskvos. Geležinkeliai jos „nuosavybė“. Mutinės, paštas, orinis susisiekimas, bankinės operacijos, kainų reguliavimas, biudžeto klausimai, imigracija - rusais - į Lietuvą bei kolonizacija - vis Maskvos žinoje. O ką bekalbėti apie ryšius su užsieniais, konsuliarinę bei diplomatinę tarnybą. Maskvos žinybos tvarko giminių bei turistinius ryšius - duoda ar neduoda leidimus lankyti užsienyje gimines, išleisti ar sulaukyti asmenis, norinčius lankytis Lietuvoje.

Dabartinė Lietuva norėtų prekiauti su užsieniu, bet eksportas su importu yra Maskvos žinioje. Lietuva vis dar neturi savo konvertinės valiutos ir todėl praktiškai beveik nieko negali pirkti užsienyje.

Štai kodėl Lietuvos žmonės nori ne „suvereniteto Sovietų sąjungos sudėtyje“, kaip jiems siūloma, bet tikros nepriklausomos Lietuvos valstybės. Tai noras visų Lietuvos gyventojų bei organizacijų. Nuomonės kartais išsiskiria tik taktikos reikalu: dalis visuomenės reikalauja nepriklausomybės nedelsiant, kiti - LPS - to paties tikslo siekia legaliu keliu, palengva.

Marijonas kunigas Augustinas Steigvilas Buenos Airėse, Argentinoje, liepos antrąją atžymėjo kunigystės keturiasdešimtetį. Ta proga lietuvių Aušros Vartų bažnyčioje, Buenos Airės primestyje Avellanedoje, kunigas Steigvilas aukojo iškilmingas padėkos Mišias, kuriose gausiai dalyvavo vietos lietuviai. Augustinas Steigvilas kunigu buvo įšventintas Bavarijoje, pokario metais, kurį laiką dvasiniai aptarnavo vietos lietuvius, vėliau nuvyko į Romą, kur įstojo į Marijonų vienuoliją ir gilino mokslus, o '59-ais metais persikėlė į Argentina, kur iki šiol dirba lietuvių Aušros Vartų parapijoje Buenos Airėse, taip pat gyvai reiškiasi lietuviškoje veikloje.

ĮVYKIAI

Baltai nenori jokių federacijų. Maskvos laikraščiai, rašo, kad Baltijos kraštai nori atsiskirti nuo Centro t.y. rusų „globos“. Mums tas, nėra jokia naujiena, bet pirmo vice-prezidento A. Lukyanovo pareiškimas yra. Kalbėdamas aukščiausiam soviete pasakė: „Mes turime atrišti Baltijos tautų rankas ir leisti jiems laisvai eiti pirmyn su regionaliniu planavimu ir vietinių finansų tvarkymu“. Tikimasi, kad tas pažadas bus įvykdytas pradžioje 1990m. Rusų tautos delegatai tam smarkiai priešinosi teikdami, kad Baltai nori visiškai išstoti iš Sovietų federacijos.

Barentso jūroje, netoli nuo Norvegijos krantų, plaukiantį sovietų povandeninį laivą ištiko avarija. Tai jau trečioji sovietų povandeninio laivo avarija Norvegijos pakraščiuose per pastaruosius kelis mėnesius. Sios pasikartojančios avarijos kelia rimtą susirūpinimą Norvegijos valdžiai, nes sovietų povandeniniai laivai yra apginkluoti branduolinėmis raketomis. Norvegijos valdžia pareiškė griežtą protestą dėl to, kad sovietai jos laiku nepainformavo apie įvykusią katastrofą ir jos pobūdį.

Estijos liaudies frontas paragino TSRS aukščiausiąją tarybą paskelbti negaliojančiais Molotovo ir Ribbentropo slaptuosius susitarimus, kurių pagrindu Estija buvo prievartiniai įjungta į Sovietų Sąjungą. Taline įvykęs mokslininkų ir teisininkų tarptautinis suvažiavimas taip pat pareikalavo kad nacių ir sovietų slaptieji susitarimai būtų viešai denonsuoti. Susitarimus pasmerkė ir kai kurie Estijos kompartijos veikėjai.

Vatikano dienraštis „L'Osservatore Romano“ praneša, kad Popiežius Jonas Paulius II-sis paskyrė prelatą Algimantą Bartkų Vatikano įstaigos Romoje besilankančių maldininkų globai - Peregrinatio ad Petri Sedem - sielovadiniu patarėju. Prelatas Bartkus, kaip žinoma, yra popiežiškosios švento Kazimiero kolegijos Romoje rektorius. Įstaigą „Peregrinatio ad Petri Sedem“ įkūrė Popiežius Pijus XI-asis šventaisiais Metais, kurie buvo atžymimi 1933-iais - 1934-ais metais. Jos uždavinys praplėdė Paulius VI-asis 1977-ais metais. Žinybos esminis uždavinys yra visokeriopai palengvinti maldininkų keliones į Romą.

Romoje susirinkę apie keturių šimtų Europos universitetų rektorai griežtai pasmerkė studentų kruvinas represijas Kinijoje. Kinijos valstybinės švietimo komisijos pirmininkui ir Kinijos ambasadoriui Romoje pasiųstuose laiškuose, Europos universitetų rektorai protestuoja prieš grubius žmogaus asmens teisių pažeidimus Kinijoje drauge atkreipdami dėmesį, kad universitetai amžių bėgyje visuomet buvo ne tik mokslinės pažangos, bet ir laisvės idealų ugdymo židiniai, atvėrę kelią visuomeninės santvarkos sudemokratinimui. Dėl to universitetai turi ne tik teisę, bet ir pareigą pasmerkti laisvės ir demokratijos principų pažeidimus.

TEVIŠKES AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mieldažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$25. Kituose kraštuose \$30. Atskiras numeris 50c. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra.

Published by Dr. Pranas Daukšys
18 Henry St., Kensington 3031
President of the Lithuanian
Catholic Federation

Įspūdžiai iš Lietuvos

Rašo K.J. Lynikas

Sąlygoms Lietuvoje pasikeitus į geresnę pusę, mes taip pat sugalvojom aplankyti savo gimines. Mano žmona ten dar nebuvo nuo pasitraukimo į vakarus prieš 45 metus. Deja, greitai paaiškėjo, kad leidimo ir vizos reikalus palikome per daug vėlai. Priede, buvo aiškių įrodymų, kad Sovietai mūsų leidimą specialiai uždelsė, kadangi sužinojo, jog aš vyksiu į Lietuvą susitikimui su Senatoriumi Jim Short. Senatorius Sovietams buvo jau žinomas kaip didelis lietuvių draugas, 1987 metais suorganizavęs 31 senatoriaus laišką Gorbačioviui, kad netrukdytų lietuviams švęsti savo nepriklausomybės šventes - vasario 16. To pasėkoje jis gavo laišką iš Lietuvos, pasirašytą keturių Lietuvos deputatų (parlamentarų), kuriame sen. Short ir kiti australijos parlamentariai buvo kviečiami atsilankyti į Lietuvą ir asmeniškai susipažinti su padėtimi. Kadangi tai buvo pirmas kartas, kada kvietimas atėjo tiesioginiai iš Lietuvos, Senatorius Jim Short pareiškė Australijos Parlamente, kad dėl to jis rimtai pagalvos apie tą kvietimą. Kuomet jis nutarė keliauti su savo žmona ir kartu aplankyti dar ir Ukrainą bei Latviją, aš pasisiūliau būti jam pagelbininku ir vertėju bei sudaryti sąlygas susitikti su Sąjūdžio ir atsikuriančių politinių partijų veikėjais Lietuvoje. Senatorius oficialiai paprašė Lietuvos užsienių Reikalų Departamento, kad sudarytų sąlygas ir man dalyvauti susitikimuose bei pasitarimuose. Albertas Laurinciukas, būdamas Užsienio Reikalų Departamento direktoriumi, atrodo mielai mums norėjo padėti ir visą sistemę pasiūsti leidimus ir teisiog į Canberra. Sovietų Ambasada tą teleksą matyt įdėjo į šaldytuvą iki pora dienų iki išvykimo. Kadangi senatoriaus susitikimas su „Opozicija“ Lietuvoje buvo sunkiau tiesioginiai organizuoti iš Australijos, aš prašiau parlamentarą Victor Perton (Petronaitį) ir Gabrielių Zemkalnį, kurie prieš mus vyko į Vilnių, paruošti kelią Jim Short vizitui. Tuo būdu pasiruošimai buvo gerai suorganizuoti ir Senatoriaus vizitas buvo labai sėkmingas. Apie tai teks vėliau pranešti, kuomet su Senatoriumi palyginsime visus šio susitikimo įspūdžius Melbourne. Šį kartą tenka tik komentuoti, kad Amerikos lietuvių jaunimo atstovai, kurie dalyvavo Vilniuje vykstančiame PLJS suvažiavime pareiškė nepasitenkinimą, kad Australijos senatorius daro oficialų vizitą į Lietuvą ir susitinka su valdžios atstovais. Jiems teko paaiškinti, kad toks vizitas buvo kur kas didesnis mūsų bendruomenės naudai, negu kad dabartinės Lietuvos vyriausybės naudai, kurios Australijos valdžia de jure nepripažįsta. Senatorius Short tvirtai įsitikino, kad visi lietuviai su mažomis išimtimis Lietuvoje turi tokius pačius siekimus kaip kad ir Australijos lietuviai ir kad mes Australijoje nesamė kokie nors tautos atskaldiniai ar maištininkai, bet tikri Lietuvos laisvės kovotojai. Reikia tikėtis, kad jis atitinkamai painformuos ir Australijos parlamentą. Tenka pastebėti, kad pradžioje šių metų Lietuvoje taip pat lankėsi keturi darbiečių atstovai parlamentariai gana kairiųjų pažiūrų ir kad tų parlamentarų niekas

nepristatė nei Sąjūdžio tarybai nei kitoms atsikuriančioms opozicijos partijoms. Apie tai mes sužinojome tik iš pranešimo „Gimtajame Krašte“, kai tą delegacija buvo jau senai grįžusi į Australiją. Senatoriaus Short plati programa Lietuvoje apėmė susitikimus su Sąjūdžio Taryba, su Lietuvos Rašytojų Sąjunga ir t.t. Jis taip pat matė operą „Fidelio“, kur visas veiksmas iš Ispanijos kalėjimų buvo pavaizduotas kaip lietuvių trėmimai ir kalinimai Stalinolaikais. Tame operos seanse dalyvavo taip pat ir okupacinės valdžios pareigūnai, įskaitant Komunistų Partijos šulą Longiną Sepetį, šalia kurio man teko sėdėti. Jis net ir ploti nenorėjo, sakydamas, kad tai nelabai linksmos scenos. Apie tokios politiniai tendencingos operos pastatymą senatoriui išsamiai paaiškino mus priėmęs Virgilijus Noreika, garsus Lietuvos solistas ir ilgametis Lietuvos Operos Direktorius, kuris mus visus laikė operos ir po operos gražiai priėmė.

Labai gražų įspūdį padarė Lietuvos bažnytinis atgimimas,

susijęs su Archikatedros atgavimu ir su bažnyčių restoravimo darbais visoje Lietuvoje. Kaip ir užsienyje, taip ir Lietuvoje tautinis sąmoningumas buvo ir liks glaudžiai susijęs su bažnytiniu tautos gyvenimu/aktyvumu. Čia tenka pasidžiaugti nors keliais pavyzdžiais iš lietuvių tautos religingumo. Ne vienam lietuviui turistui Kryžių kalnas prie Šiaulių padarė gilų įspūdį ir jis jau buvo ne vieną kartą aprašytas mūsų spaudoje. Tačiau kiekvieną dieną čia atsiranda naujų kryžių su naujomis intencijomis arba su naujomis padėkomis. Mums besilankant pačioje kalnelio papėdėje radome naujai pastatytą kryžių Marijampolės miesto tikinčiųjų kaip padėka Dievui už Marijampolės vardo grąžinimą. Mes taip pat prisipirkome mažesnių ir didesnių kryželių ir juos prikaldėme įvairiose vietose prie jau egzistuojančių kryžių su įvairiomis intencijomis. Matyt vietinių komunistinių tarnybų pastangomis pačiame priekyje Kryžių kalno suvežta dideli kalnai žvyro ir žemių neva tai kelių statybai. Tačiau tas nesutrukdė tikintiesiems lankytis Kryžių kalne, kuris šiuo metu yra viena iš Lietuvos šventovių.

(Bus daugiau)

LPS pirmininkas JAV-se

Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio seimo tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis šį savaitgalį lanko Los Angeles lietuvių bendruomenę. Landsbergis, kaip žinoma, liepos antrą dieną atvykęs į Jungtines Amerikos Valstybes, jau aplankė New Yorką, Čikagą, Clevelandą ir Vašingtoną, pasimatė su Amerikos valstybės departamento atsakingais pareigūnais. Pasitarimus Vašingtone Landsbergis tęs visą savaitę: numatomi kiti susitikimai su Amerikos valdžios pareigūnais, su Kongreso nariais, abiejų politinių partijų - demokratų ir respublikonų - vadovybėmis, su profsąjungų atstovais, žymių akademinų ir visuomenių organizacijų vadovais. Numatoma, kad Vytautas Landsbergis iš Jungtinių Amerikos Valstybių išskris atgal į Lietuvą apie liepos 22-ąją.

Vizitai New Yorke, Čikagoje ir Clevelande suteikė progą Landsbergiui painformuoti amerikiečių spaudą ir visuomenę apie padėtį Lietuvoje, apie Sąjūdžio veiklą ir užsibrėžtus tikslus. Jis aiškino, kad Sąjūdis yra judėjimas, o ne partija, stengiantis visus apjungti, einantis demokratijos ir pliuralizmo keliu, siekiantis tautos apsisprendimo teisės ir nepriklausomybės. Žinome, kad kelias nelengvas, kalbėjo Landsbergis, tačiau ryžtamės juo eiti. Maskva turės su tuo apsiprasti. Landsbergis aiškino, kad Lietuva siekia ir ekonominio savarankiškumo, troškta užmegsti tiesioginius prekybinius, ryšius su užsieniu ir lygiateisiškos ekonominės partnerystės su kaimyniniais kraštais. Susitikime New Yorke su demokratinę Freedom House - Laisvės Namų organizacijos atstovais, Landsbergis konstatavo, kad nors Lietuva dar nepasiekė nepriklausomybės, ji jau turi dvasinę nepriklausomybę ir atvirai kalba apie savo galutinį tikslą. Paklaustas ką manąs apie

Gorbačiovo pareiškimus prieš respublikų politinę autonomiją, Landsbergis pažymėjo, kad, ką Gorbačiovas sako, tai jo reikalas. Mūsų teisė yra mūsų ir jos iš nieko neriekia prašyti. Si teisė yra mum duota ir ją reikia atstatyti. Kai kurie didžiųjų valstybių vadai galvoja, toliau pažymėjo Landsbergis, kad jie teises gali duot ir atimti. Tai sena baudžios laikų galvosena. Persitvarkymo sąjūdžio seimo tarybos pirmininkas kvietė amerikiečių žmogaus teisių gynbos organizacijas rūpintis, kad Lietuvos Helsinkio grupė būtų priimta į Tarptautinių Helsinkio federaciją, kalbėjo Lietuvos laisvės lygos svarbius nuopelnus ankstesniame kelyje į reformas ir jos reikšmingą dabartinį vaidmenį, atkreipė dėmesį į lietuvių kareivių persekiojimą sovietinėje armijoje, palietė daugelį kitų klausimų. LIC

Gorbačiovo laiškas Vakarų valstybėms

Ar aš negalėčiau būti Jūsų klubo nariu? Su tokiu prašymu Mikhail Gorbačiovas kreipėsi į Vakarų valstybių įvykusį pasitarimą Paryžiuje. Ar negalėtų sekančiame Jūsų susirinkime dalyvauti ir Sovietų Sąjungą?

Kai komunistinis režimas 1917 metais pagrobė valdžią Rusijoje ir paskelbė revoliucinį karą visam pasauliui, dabar prašosi, kad būtų priimtas į šį pasaulį, kurio negalėjo sunaikinti. Vakarų valstybės turėtų pasilikti prie savo principų: Sovietų piliečiai turėtų reikalauti iš savo valdovų laisvės ne tik kalbose, spaudoje, laisvai išpažinti savo religinius įsitikinimus, laisvai išvažiuoti į kitus kraštus ir laisvai vėl sugrįžti... Ir tik tada, kada šios teisės piliečiams bus įgyvendintos, tik tada galės gauti ekonominę pagalbą iš Vakarų valstybių.

News Weekly, August 5

Austrijos katalikai

Austrijos Katalikų žinių agentūrą „Kathpress“ paskelbė savo korespondento pasikalbėjimus su Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininku kardinolu Vincentu Slakdevičium ir su Vilniaus arkiv. Julijonu Steponavičium. Lietuvą korespondentas drauge su Austrijos katalikų delegacija, aplankė kaip tik šiomis dienomis. Jau antraštėse „Kathpress“ pabėžia, kad dabartiniai pasikeitimai Sovietų Sąjungoje Lietuvos vyskupam ir visai katalikų bendruomenei teikia daug vilčių ir kad Lietuvos Bažnyčia visomis išgalėmis remia nepriklausomybės siekimus, kuriais šiandien gyvena visa lietuvių tauta. Sovietų Sąjungoje jau buvo atvirai pripažinta, - pažymėjo kardinolas, kad dabartiniai įstatymai, tvarkantys Bažnyčios ir valstybės santykius, yra blogi. Dėl to Bažnyčia, būdama atskirta nuo valstybės, negali laikytis tokių įstatymų, kurie kenkia tikinčiųjų piliečių interesams. Yra būtina - pabrėžė kardinolas - kad Bažnyčiai būtų palikta laisvė spręsti savo problemas, taip kaip, jai atrodo geriausia ir teisingiausia. Iš valdžios pusės yra rodomas vis didesnis Bažnyčios poreikių bei interesų supratimas. Dabar jau visi žino - pažymėjo kardinolas, kad Lietuva nėra nepriklausoma. Lietuvos vyskupai yra paskelbę pareiškimą, kuriuos yra remiamos pastangos atstatyti Lietuvos tautinį suverenitetą, nes tikrai tautinė nepriklausomybė gali geriausia užtikrinti religinę laisvę ir tas sąlygas, kurios yra reikalingos religiniam ir dvasiniam tautos gyvenimui. Kardinolas Slakdevičius supažindino svečius iš Austrijos su dabartiniais Lietuvos katalikų rūpesčiais: katekizacija, bažnyčių statyba, katalikiškų organizacijų atkūrimas, katalikiška spauda. Austrijos katalikų delegacija įteikė Lietuvos vyskupam pirmąsias Šv. Rašto knygas, kurios bus dalijamos tikintiesiems. Austrijos katalikai yra įsipareigoję artimiausiu laiku Lietuvos Bažnyčiai padovanoti 150 tūkstančių egzempliorių Naujojo Testamento. LRTV

Rusų kareiviai kerta Marcinkonių mišką

Šių metų birželio mėnesio pabaigoje Varėnos rajono Rudnios ir Marcinkonių apylinkių gyventojai pastebėjo, kad kareiviai kerta Marcinkonių mišką. Rudnios gyventojų ir Varėnos žaliųjų pastangomis buvo išaiškinta, kad bus iškiršta 60-70 hektarų miško ploto. Iš vietos gyventojų buvo pradėti rinkti parašai, kreiptasi į rajono ir respublikos vadovybę. Varėnos karinio garnizono komisaras pareiškė, kad tai gynybos ministro įsakymas - plėsti karinę raketinę bazę. Varėnos rajono valdžia atsakė, kad tai ne jų kompetencijos reikalas ir į gynybos ir karinius reikalus jie nesikiša. Darbai vykdomi slapta. Yra kareivių aukų, kurios irgi yra nuslepamos. Vienu metu darbai buvo nutraukti, tačiau neseniai nepaisant vietos gyventojų spaudimo, darbai buvo atnaujinti. Rudnios, Marcinkonių ir Varėnos gyventojai prašo pagalbos, prašo, kad atvažiuotų žmonės su fotoaparatais ir filmavimo kameromis ir pagarsintų šį liūdną faktą. LRTV

Pirmąsyk ne už jūrų marių

Sulinkę senūčiukės ir žili diedukai, sutūpę ant lietaus nuplautų suolelių pro akinius palydėdavo keistokus, nematytus jaunimo pulkelius, liepos 14-tą dieną pasklidusius Vilniuje, o 15-tą ir 16-tą Kaune. Vilniaus Arkikatedroje vykusios šv. Mišios buvo tarsi įžanga į pirmąkart Lietuvoje vykstančias Pasaulio lietuvių jaunimo dienas. Pirmąkart į gražią šventę pakvietė tėviškė savo sūnus ir dukras iš tolimiausių kontinentų. Daugiau kaip 500 išeivių atžalų atvyko į Lietuvą. Deja, šeštadienį Nemuno ir Neris santakoje, prie Kauno pilies, vykusiame Žalgirio mūšio 579 metinių minėjime svečių nebuvo gausu. Gal septynių brolių miegančiųjų ašarų pabūgo? Vieni drąsiausių Australai - Brigita ir Algis Karazijai - mielai sutiko būti mano pašnekovais. Brigita - Australijos lietuvių jaunimo sąjungos vice-pirmininkė. Į tokią tolimą kelionę jiedu keliauja po Europą vienos niekaip neišleides vyras, Melbourne lietuvių jaunimo atstovas.

Ar savo tėvų žemėje lankotės pirmąsyk? Brigita: Taip, todėl įspūdžių begalės. Algis: Lankiausi prieš 14 metų. Jaučiu didelį skirtumą.

Kokiuose pasaulio lietuvių jaunimo sambūriuose dar teko būti, juk tokios šventės rengiamos svetur? Brigita: Stengiamės kuo daugiau būti tarp lietuvių. Daug ruošmės ir dalyvavome pasauliniame kongrese Australijoje, įvairiose stovyklose, dainų šventėje Toronte. Algis: Išties gana neblogai pavyko trečiasis ir šeštasis pasaulio lietuvių kongresai Australijoje. Jų parengimo darbe nelabai aktyviai dalyvavau. Daugiau dirbu su lietuvių teatru ir orkestru.

Kuo skiriasi jūsų šalyje rengiamos lietuvių šventės nuo šitos, tėviškėje vykstančio? Algis: Vienas didelis skirtumas: mūsų nebuvo lietuvių iš Lietuvos. Dabar laikai keičiasi ir jau pernai Adelaidėje vykusioje sporto šventėje džiaugėmės Jūsų krepšinio komanda. Brigita: Mums labai įdomu pirmąsyk galime bendrauti su lietuviais iš Lietuvos, pakalbėti, įspūdžiais pasidalinti. Tikrai įdomūs dalykai vyksta.

Ko Jūsų manymu trūko šiai šventei ir ko norėtumėte palinkėti organizatoriams ateityje? Algis: Labai lengva atsakyti: trūko daugiau išeivijos jaunimo. Na, o jeigu tokios šventės vyktų kasmet, gal daugiau susirinktume. Brigita: Daug negaliu pridurti. Informacijos apie šias šventes trūko. Atvykome čia iš sąskrydžio Vokietijos Vasario 16-tosios gimnazijoje ir visai nelaukta pakliuvome į tokią puikią 10-ties dienų šventę.

Neverta nė ginčytis su Brigita ir Algiu - išeivijos tikrai mažoka, negausus jos būrelis susirinko ir sekmadienį Rumšiškėse į klotimo teatro spektaklį. O informacija... Pavėluota, negausi ir deja, retsykiais klaidinga.

Teko kalbinti Kanados, JAV jaunimą - jie sunkokai kalba tėvų gimtąja kalba. Jums tai sekasi puikiai, kodėl? Brigita: kai buvome jaunesni, tėvai siūsdavo į šeštadienio, sekmadienio mokyklas. Baigėme lietuvių kalbos kursus, stengėmės ir tarp savęs kalbėti

lietuviškai, nors kartais yra sunku - mūsų pirmoji kalba, deja yra anglų - tai mūsų darbo kasdieninė kalba.

Australijoje dabar žiema. Jūsų įspūdžiai iš šios šventės - ar bus jie saulėti ir šilti? Brigita: Labai, labai saulėti. Ir žali. Australijoje vasaros metu nėra taip gražu kaip čia, Lietuvoje. Algis: Mūsų vasaros labai sausas. O dabar ten - šlapia ir šalta. Brigita: Siandien ir čia šlapia, bet malonu.

Man belieka atsiveikinti su simpatiškais australais ir palinkėti jiems laimingos kelionės. Kol šis interviu pasieks „Tėviškės Aidus“,

gal būsime dar kur su jais susitikę: ar šventėje Vilniaus gatvėse, ar nuo liepos 17-tos Trakuose vykstančioje jaunimo stovykloje, ar daugybėje koncertų, vakaronių, šaunių susibūrimų, trankių pasišokimų, kuriuos organizuos, rėms „Lituanica“, neseniai įsikūrusi lietuvių jaunimo bendrija. Tik tai jos pačios veikla ir entuziazmas parodys, ar taps ji pasaulio tautiečių judėjimo centru. Šioji šventė - tarsi vizitinė „Lituanicos“ kortelė.

Jurga Baltrukonytė
VU studentė būsimoji žurnalistė

Krikščioniškumas, lietuviškumas, demokratiškumas

(Atkelta iš 1 psl.)

memorandumai, siunčiami Jungtinėms Tautoms, Europos Parlamentui ir politikams, suinčiami ir VLIKui.

Mus labai džiungina Lietuvos Krikščionių Demokratų Partijos atkūrimas. Sveikiname ir kitas įsikūrusias ir atkurtas partijas. Politinių organizacijų paskirtis ir toliau palieka ta pati - laisva ir nepriklausoma Lietuva. Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, Amerikos Lietuvių Taryba, Politinės organizacijos, remiamos patriotiškai nusiteikusios išeivijos, jau penktas dešimtmetis siekia Lietuvai nepriklausomybės. Ta kova bus tęsiama be jokių abejonių, kol lietuvis, laisvas nuo okupacinių jėgų, pats spręs savo likimą ir pasirinks valdymosi formą. Žavimės P. Gražulio, vieno iš Krikščionių Demokratų partijos atgaivintojų, mintimi: „Jeigu šiandien mes nereikalausim okupantų išsikraustymo iš Lietuvos,

pasaulis įvertins šį mūsų neryštingumą kaip laisvės atsisakymą ir liksime tik su teisėta savivalda, kurią irgi dar reiks išprašyti iš Maskvos“.

Prof. Pakštas sakė, krikščioniškoji demokratija yra tokie dideli rūmai, kuriuose gali tilpti įvairių dimencijų krikščionys. Mūsų visų bendras tikslas - laisva ir nepriklausoma Lietuva ir bendra ideologija mus jungia. Kartais kad ir stipresni pasisakymai atstuoja, jog mes tikim į krikščioniškąją demokratiją ir dėl to, norėdami jai gero, mėginam surasti geriausią sprendimą.

Pasisakydami prieš kai kuriuos ėjimus, mes neliečiam asmenų. kartu su LKD partijos atgaivinimo grupės branduolio pirmininku Viktoru Petkum mes kviečiam prie „ypatingo susitelkimo“. Jis sako: „Prašau atsakyti įvairių sąskaitų suvedinėjimo, prašau pamiršti senas žaizdas, prašau pamiršti asmeniškumus, virš visko turi būti viena, šventa visiems Lietuva“.

Ištrauka iš LKDS Biuletenio

MAP OF THE BALTIC STATES
Dotted line: the border imposed by the USSR
on occupied Lithuania

Pabaltijo žemėlapis, su kuriuo Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas - VLIKas - valstybių parlamentarams bei visuomenės veikėjams pasiuntė atsisaukimą panaikinti Hitlerio-Stalino pakto spąstus Lietuvai, Latvijai ir Estijai.

Maskviečiai yra kviečiami protestuoti prieš Kinų valdžią

V akarus pasiekusiomis informacijomis, ryšium su tragiškais įvykiais Kinijoje, Maskvoje šiomis dienomis buvo platinami tokio turinio lapeliai: „Maskviečiai! Paskutiniųjų dienų įvykiai Kinijoje negali nesukelti pasipiktinimo. Tūkstančių taikių žmonių sušaudymas Pekine, socialistinės valstybės sostinėje, - tai mūsų skausmas ir tragedija. Mes kviečiame jus protestuoti prieš kinų valdžią užmušinėjančią savo tautą“.

Pačioje Kinijoje, tuo tarpu, plačiausiu mastu tebėra vykdomos paieškos ir represijos tų asmenų, ypač studentų, kurie yra įtariami dalyvavę demonstracijose už laisvę ir demokratiją. Užsienio spaudos agentūros rašo, kad represijos vykdomos pagal valdžios sudarytą vadinamųjų „kontrevoliucionierių“ sąrašą, į kurį yra įrašyti jau apie milijoną asmenų. Nuo vakar, milicininkai ir karijai yra leidžiami be įspėjimo šaudyti į demonstrantus ir vadinamus „kontrevoliucionierius“. Areštai vyksta visuose didmiesčiuose, tuo būdu siekiant sunaikinti visus judėjimų už laisvę ir demokratiją židinius. Amerikos Kongresas paragino prezidentą paskelbti ekonomines sankcijas prieš Kiniją. Kanada nusprendė atsaukti iš Pekino savo ambasadorių, Europos Ekonominės Bendruomenės kraštai nutraukė aukšto lygio kontaktus su Kinija, o Pasaulinis Bankas užblokavo naujų paskolų teikimą Kinijai.

Maskviškė „Pravda“ paskelbė labai griežtą straipsnį prieš Pabaltijo kraštų nepriklausomybės siekius. Du straipsnio autoriai - teisininkai Mikhalev ir Papidze, reiškė nuomonę, kad pabaltiečių pastangos atkurti politinę ir ekonominę nepriklausomybę galinčios sukelti grėsmę Sovietų Sąjungos politiniam stabilumui ir didžiai pakenkti tarpnacionaliniam santykiams, kurie jau ir šiaip yra įtempti. Straipsnio autoriai griežtai kritikavo Pabaltijo kraštuose paskelbtus naujus įstatymus dėl ekonominės autonomijos, dėl tautinių kalbų įteisinimo valstybinėmis ir dėl respublikose išleidžiamų statymų pranašumo TSRS įstatimų atžvilgiu. Autoriai netgi pripažįsta, kad pagal sovietinę Konstituciją, referendumo keliu respublikos galėtų atsiskirti nuo Sąjungos, bet pažymi, kad tuo atveju, atsiskiriančiai respublikai tektų sugrąžinti visus pinigus, kuriuos Sąjunga yra investavusi respublikos ekonomikai plėsti, taip pat tektu atsilyginti respublikos naudai dirbančiom Sąjungos pramonės įmonėm. Apžvalgininkus stebina, kad „Pravdos“ straipsnio autoriai iškelia Sąjungos respublikose investuotų pinigų grąžinimo klausimą. Kompensacijų atlyginimo problema galėtų sukelti nemažų staigmenų Maskvai. Pažymi apžvalgininkai Maskva sunaikino respublikų ekonomiką, dešimtmečiais grobė jų žemės turtus, naudojo jų darbo jėgą, nekalbant apie tūkstančiam suimtųjų ir ištremtųjų padarytus moralinius ir materialinius nuostolius. Visa tai susumavus pastebi apžvalgininkai, susidarytų milžiniškas kapitalas, kurį Maskva privalėtų sugrąžinti respublikom už jom padarytus nuostolius.

LRTV

The Baltic Council of Victoria

Melbourne

Baltų Taryba Viktorijoje organizuoja sąryšį su visame pasaulyje, įskaitant Lietuvą įvyksiančiomis protesto demonstracijomis, šio mūsų Nepriklausomą Lietuvą pražudžiusios sutarties 50-čio sukakties proga Demonstraciją ir Vigiliją:-

Trečiadienį, 23d. rugpjūčio mėn. 16 val. (4 val. po piet) City Square, Melbourne - susirenkam.

16.30 val. Kalbės mūsų kviešti parlamentarai.

17.00 val. Eisena į Viktorijos Parlamento rūmus.

17.30 val. Vakarinė Vigilija prie Parlamento.

19.15 val. Vėl kalbėtojai pateiks savo mintis dėl pakto panaikinimo. Po kalbėtojų bus giedami visų 3-jų valstybių himnai. Po to iki 23.00 val. (11 val. vakaro) bus dainuojamos tautinės giesmės ir dainos.

23.00 val. Vigilijos pabaiga.

Prašome visus šioje mums ypatingai svarbioje

Demonstracijoje-Vigilijoje dalyvauti. Kviečiame šalia mus nuolatiniai remiančių prisijungti ir visus, kurie tą dieną gali ir melbourniškius ir iš Geelongo ir artimų apylinkių, kad būtų masė žmonių su plakatais, su žibintais, prožektoriais (atvirų žvakių neleidžia naudoti parlamento rūmų prižiūrėtojai). Mažas gazines žvakutes bus galima įsigyti vietoje už auką \$4.

Kadangi pakviesti TV, radijo ir laikraščių atstovai į šią demonstraciją, prašome kuo daugiau tautiečių dalyvauti tautiniais rūbais, kad būtų kuo spalvingiau ir įvairiau. Kviečiame visus choristus dalyvauti ir savo išlaisvintais balsais paremti giesmes ir dainas. Bus dalinami atsišaukimai.

Sovietų imperija griūna!

Padėkime savo dalyvavimu ją galutinai sugriauti, reikalaujant panaikinti slaptą aktą ir atstatyti Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių Nepriklausomybę. Būkime solidarūs su broliais ir sesėmis Lietuvoje.

Plakatų turime apie 18, bet kas gali prašom atsinešti savo, ypatingai su šūkiu „Abolish Ribbentrop-Molotovo pact and reinstate independence to Lithuania“ arba „...to Baltic states“, „Ruski go home“, „Abolish Soviet empire the enemy of free people“, „End Baltic occupation“ ir t.t.

Dėl demonstracijos Canberroje praneš Apylinkės Valdyba.

Vakariene parlamentarams ir kvieštiems spaudos, televizijos ir radijo darbuotojams įvyks rugpjūčio 18d. Čia bus mėginama juos įjungti į mums reikalingą pagalbą šiame reikale.

Baltų Taryba tikisi masinio parėmimo mūsų rengiamoje demonstracijoje ir iš anksto visiems dalyvausiantiems dėkojame.

Alg. Žilinskas
Baltų Tarybos Viktorijoje
Vice-pirm.

Demonstracija prieš Ribbentropo-Molotovo paktą

Ok. Lietuvos broliai laukia, kad išsivija Vakarų pasaulį padėtų judinti Pabaltijo nepriklausomybės klausimą. Rugpjūčio 28d. sukanka lygiai 50 metų, kai Ribbentropas nuskrėdęs antrą kartą į Maskvą atidavė ir Lietuvą Sovietų Sąjungai.

To pakto, privedusio prie Pabaltijo valstijų sovietinės okupacijos, tyrinėjir vyksta šiuo metu. Į tyrimų komisiją įeina 10 pabaltiečių iš jų 4 lietuviai. Kremlius darys ką tik gali, kad būtų sutrukdytas tiesos suradimas. Už tat, išsivijai reikia aktyviai prisidėti prie to sąmokslingo pakto iškėlimo demokratiniam pasauliui. Dėl to šiais metais ruošiamos demonstracijos visuose miestuose, kur yra didesnės pabaltiečių kolonijos ir viena svarbiausia pačioj Canberroj. Šį kartą, kas tik gali,

privalo savo dalyvavimu padėti pavergtai Tėvynei.

Autobusas nuo Melbourne Lietuvių namų išvažiuoja rugpjūčio 27d. 9 val. vakare. Nuo Canberros Lietuvių namų demonstrantai išvažiuoja į paktą pasirašiusių šalių ambasadas 10 val. ryto, o 1 val. visi renkasi prie naujojo parlamento. Kalbą sakys Hon. Neil Brown. Pailsėjęs ir pasisvečiaus, autobusas išvažiuoja atgal į Melbourną 10 val. naktį ir grįžta anksti rytą į Melbourne Lietuvių namus.

Apylinkės valdyba ir Saulių organizacija prisideda prie kelionės išlaidų padengimo. Dalyviams teks mokėti tik \$25 į Canberą ir atgal. Ypač kviečiame jaunimą dalyvauti šitam akte su tautiniais rūbais.

Prašome visus Canberros lietuvius prisidėti prie

demonstracijos. Pirmą valandą yra pietų pertrauka. Net ir kurie dirba, galėtų ateiti bent prie parlamento. Demonstracija daroma pirmadienį, nes tada veikia ambasados ir parlamentas. Vietas autobuse užsisakyti Apylinkės Valdyboj, telefonas 857 5854.

Šita pabaltiečių demonstracija yra suorganizuota jau prieš mėnesį. Staiga lenkai pradėjo ruošti savo demonstraciją dieną anksčiau, t.y. 27 rugpjūčio. Lenkai, reikalaudami Ribbentropo-Molotovo pakto panaikinimo, siekia buvusių Lenkijos žemių, kaip ukrainiečių Lvovo ir lietuvių Vilniaus. Iš to mūsų žmonės gali susidaryti atitinkamą nuomonę apie šitos demonstracijos naudingumą.

Melbourn Apylinkės Valdyba

Mitingas Vilniaus Kalnų parke

Vakarų pasiekusiomis žiniomis, Lietuvos Nepriklausomybės sąjunga Vilniaus Kalnų parke rengia mitingą Taikos sutarties tarp Lietuvos respublikos ir Tarybų Rusijos metinių proga. Ryšium su tuo Nepriklausomybės sąjunga paskelbė sekančio turinio kvietimą: „1920-ais metais liepos 12 dieną Maskvoje buvo pasirašyta Taikos sutartis tarp Lietuvos respublikos ir Tarybų Rusijos. Šia sutartimi Rusija amžiams atsisakė savo pretenzijų į Lietuvą. Šių metų gegužės 18 dieną, LTSR aukščiausiosios tarybos sesija pripažino, kad ši sutartis nėra denonsuota, tai yra, kad Lietuva ir šiandien, nepaisant okupacijos ir aneksijos, yra tarptautinės teisės objektas. Prisimindami Maskvos sutartį ir smerkdami jo sulaužymą, rašo Lietuvos Nepriklausomybės sąjunga, šių metų liepos 12 dieną 19 val., kviečiame visus į Vilniaus kalnų parką.

Mitingas, skirtas Lietuvos ir Sovietų Rusijos Taikos sutarties pasirašymo 69-osioms metinėms

atžymėti. Mitingo dalyviai, kurių buvo apie 10 tūkstančių, priėmė kelis pareiškimus, tarp jų, kreipimąsi į TSRS liaudies deputatus iš Lietuvos, prašant dėti pastangas, kad vadinamos socialistinės tarybų Lietuvos respublikos paskelbimo diena, liepos 21-oji nebūtų švenčiama, tai yra, kad tą dieną nebūtų keliamas valstybinės vėliavos ir nevyktų jokie šventiniai renginiai. Mitingo metu, Lietuvos Laisvės Lygos atstovas Antanas Terleckas perskaitė Vyriausiajam Lietuvos Išlaisvinimo komitetui skirtą pareiškimą, kuriame pažymima, pirma, kad 1940-ųjų metų birželio 15-os dienos Lietuvos okupacija '20-ais metais sudarytos Taikos sutarties su Rusija nederonsavo ir dėl to SSSR privalo šios sutarties laikytis, antra, reikalaujama, kad nedelsiant būtų išvesta okupacinė SSSR kariuomenė iš Lietuvos, taip pat iš Latvijos ir Estijos, tokiu būdu ištaisant Maskvos įvykdytą Taikos sutarčių su šiomis valstybės sulaužymą, ir, trečia, yra suteikiami

įgaliojimai Vyriausiajam Lietuvos Išlaisvinimo komitetui šiuos reikalavimus kelti pasaulyje, apeliuojant į viešąją nuomonę ir žmonijos sąžinę. Persitvarkymo sąjūdžio Kauno tarybos narys ir TSRS aukščiausiosios tarybos deputatas Egidijus Klumbys, kalbėdamas mitinge, pažymėjo, kad Lietuvoje susiduria šalies okupanto interesai ir kad tikslai per 1920-ųjų metų liepos 12-os dienos sutarties tęstinumo pripažinimą baigsis visi nesusipratimai TSRS santykiuose su Lietuva. Visi pagaliau supratome, pažymėjo Klumbys, kad būtina vienybė, tarpusavio supratimas bei pakantumas, nes mus visus jungia bendras tikslas - nepriklausomos Lietuvos atkūrimas. LRTV

JAV prezidentas Bush

Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas Bush Olandijoje užbaigdamas dešimties dienų vizitą Europoje palinkėjo, kad šiame kontinente būtų vis labiau plečiami laisvės akiračiai. Mes trokštame sukurti naują pasaulį, pažymėjo prezidentas, pasaulį kurį sudarytų santvarvėje gyvenančių ir sutartinai dirbančių laisvų tautų bendruomenė, trokštame, kad į šią bendruomenę įsijungtų vis daugiau laisvų tautų. Prezidentas Bush pasidžiaugė Rytų Europos kraštuose pradėtomis vykdyti reformomis, kurias amerikiečiai karštai remia. Mes tikimės ir trokštame, pažymėjo prezidentas, kad išnyktų nenatūralus Europos susiskaldymas į dvi dalis, norime, kad už Berlyno mūro sienos esanti Europa prisijungtų prie klestinčių ir laisvų savo kaimynų Vakaruose. Esame tvirtai įsitikinę, kad nepaisant visų kliūčių, laisvė pagaliau įsigalės visoje Europoje.

Kiek anksčiau ta pačia tema kalbėdamas Paryžiuje, prezidentas Bush palinkėjo sėkmės Gorbačioviui, pravedant reformas Sovietų Sąjungoje, ji paragino pasekti Lenkija, kur jau buvo praveisti pusiau laisvi rinkimai, pažymėjo, kad jei Sovietų Sąjunga nori gauti ekonominės pagalbos iš Vakarų, ji pirmiausiai privalo atsakyti turimos persvaros branduolinės ir įprastinės ginkluotės srityje. Komentuodamas Gorbačiovo laišką Vakarų didžiųjų pramonės kraštų viršūnių konferencijai Paryžiuje, prezidentas Bush pažymėjo, kad jau pats laiško, pasiuntimo faktas liudija, jog sovietai pripažįsta savosios sistemos nesėkmingumą. Prezidentas, betgi, išreiškė nuomonę, jog dar nėra atėjęs laikas Sovietų Sąjungos prisijungimui prie Vakarų didžiųjų pramonės kraštų. Mūsų sistema dar diametraliai skiriasi nuo sovietinės sistemos: sovietai galės prie mūsų prisijungti, jei sukurs laisvę ir demokratija besiremiančia politine ir ekonomine santvarka. LRTV

Malonus literatūros mylėtojau, 1985 m. lapkričio 9 d. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Svetimo Komisija paskyrė \$500 premiją už konkursui siųstą mano jaunimui romaną „Kelionė į Kauną“. Laukiu kada jie išleis knygą, bet po 4 metų pasiteiravęs sužinojau, kad knygų leidimui jie neturį lešų ir laukia (bet nesulaukia!) mecenatų bet rėmėjų... Kartu premiją laimėjęs raš. Anatolijus Kairys jo premijuotą veikalą išleido savo lėšomis. Nesu toksai turtingas, kad galėčiau knygos išleidimui skirti \$4-5 tūkstančius. Kreipiuosi į Jus, prašydamas pagal išgales paremti mano premijuotojo kūrinio išleidimą į pasaulį. Manau, kad ir nesurinkus atspausdinimui reikiamos sumos Svetimo Komisija bus priversta surasti papildomų lešų ir knygą išleisti. Cekių rašykite mano vardu ir duodamu adresu. Iš anksto labai dėkoju! Andrius Mironas, 3764 S. Atlantic Ave. #B, Daytona Beach Shores, FL 32127, USA.

Rugpjūtis - Katalikiškos spaudos mėnuol

Šį mėnesį australų katalikų spaudos vėjus prenumeratų ir aukų. Katalikiška spauda visur turi gyvuoti, taip pat ir lietuvių tarpe. Šįmet „Tėviškės aidų“ katalikiškos spaudos mėnesio proga yra skelbiamas prenumeratų apsimokėjimų vėjus. Dar trečdalis mūsų skaitytojų neapsimokėjo už šiuos metus. Paskubėkime per šį mėnesį apsimokėti. Suraskime naujų prenumeratorių!

ALK Federacijos Valdyba

Kovosime iki paskutinio amerikono

Nežiūrint į Amerikos išpėjimus, pro Irano Hezbollah (Dievo Partija), pagal prenešimą iš Beiruto, pakorė pulk. R. Higgins dėl to, kad Israelis negražino pagrobta Hezbollah religinį vadovą.

Į pasaulinį nepasitenkinimą dėl pagrobimo, Israelio užsienio ministerija padarė bendrą pranešimą visiems: „Israelis niekad nesiliaus kovoje prieš terorizmą ir nesusilaikys nuo bet kokio žingsnio sustabdyti terorizmą“. Atrodo, kad jie vis tiki, jog jiems yra duota Dievo teisė okupuoti svetimą žemę, žudyti vaikus, terorizuoti nekaltus žmones, įskaitant mus, ar leisti mirti žmonėms, kurie ištiesė jiems pagalbos ranką. Be daugelio pavyzdžių praecityje, mes turime prieš akis nekaltai nužudytą pulk. Higgins. Bet kieno gyvybės atėmimas yra nepateisinamas nežiūrint į tai ar tą padarytų musulmonai ar krikščionys. Bet pulk. Higgins mirtis buvo tik dėl Israelio užsispyrimo. Jie galėjo gražinti pagrobta Sheik Obeid ir tuo pačiu išgelbėti pulk. Higgins. Bet ne. Pagaliau jau šimtai US marinų mirė už Izraelį ir atrodo, kad Israelis ir toliau kovos iki „paskutinio amerikono“. Įdomu, kiek ilgai bilijonai dolerių ir amerikonių kariai bus Israelio dispozicijoje?

Būtų naivu galvoti, kad Egiptas, Jordanas, Libanas ir Sirija pamiršo „skolas“. Taip pat turime priskaičiuoti prie Israelio „draugų“ Iraką, Iraną, Saudi Arabiją, Kuwait, Lybiją ir S. Yeman neminint kitų „draugų“. Tie visi arabų kraštai turi ne voodoo adatas, bet raketas, ir jos yra tikros ir jos gali pasiekti Israelį. Tas faktas sukelia daug rūpesčių žydų tarpe. Iki šiol įtakingas Amerikos žydu viešųjų reikalų komitetas - „AIPAC“ per savo kongresmenus sustabdo ginklų pardavimą Arabams. Tokia

vienašališka žydų įtaka kainuoja Amerikai bilijonus dolerių. Yra sunku suprasti Amerikos logiką. Jei arabai negali gauti ginklų iš JAV, Anglija, Prancuzija, Kinija, SSR ir satelitai neturi jokių skrupulų kas liečia ginklus arabams. Jie gerai supranta, kad Israelis gali būti tik našta, o Arabų šalys yra svarbios politiniai ir ekonominiai. Ir

amerikonams turėtų būti aišku, kad šimtai milijonų arabų su „juodo aukso“ ištekliais negali būti ignoruojami. Amerikoje ir pačiame Israelyje blaivai galvojantys žydai bando įvertinti galimai tragišką, padėtį kas liečia arabus ir palestiniečius. Jie gerai supranta, kad Israelis gali pralaimėti tik vieną ir paskutinį kartą. Tikėkimės, kad Salemonai dar nedingo iš žydų tarpo.

Vytmas

Skautininkų sueiga

Melbourno Skautininkų Ramovės sueiga vyko Parapijos namuose Kensingtone rugpjūčio 4d., susirinkus gausiam būriui skautininkų ir svečių. Ramovės pirmininkė v.s. Jonė Zitkevičienė pirmiausiai pakvietė susikaupimo minute pagerbti mirusį v.s. Antaną Saulaitį, žymųjį Lietuvos Skautų Sąjungos pradininką ir veikėją, kuris sulaukęs 82 m. amžiaus mirė Amerikoje birželio 11d. Labai įdomų pranešimą pateikė v.s. Henrikas Antanaitis, grįžęs iš Lietuvos, kur turėjo atlikti daug reikalų organizuojant Australijos Lietuvių Dieans, dalyvavo Sąjūdžio posėdžiuose, užmezgė ryšius mūsų Rajono su naujai atsikūrusios Lietuvos Skautų Sąjungos vadovais, kur šiuo metu jau turi užsiregistravusių 3,500 narių. Jiems trūksta skautų vadovų, tai šią vasarą ten ruošiami vadovų kursai, kuriuos praveisti vyksta ir iš Amerikos LSS keli vadovai. Mūsų Australijos Rajonas planavo į sekančią Rajono stovyklą 1991 m. sausio mėnesį iš Lietuvos skautų pasikviesti būrį, apie 20, bet šiuo metu iškilo problema, kad iš Lietuvos vykstant rusiškais rubliais kelionė apmokama tik iki Singapūro, o nuo Singapūro į Australiją jau reikia mokėti grynais doleriais maždaug vienam po tūkstantį. Tad tokį būrį pasikviesti neįstengsim. Henrikas aplankė ir Lietuvos kardinolą Vincentą Sladkevičių, bet ar galės atvykti į mūsų Australijos Lietuvių Dienas, jo kelionė priklausys nuo padėties Tėvynėje. Sueiga baigta giesme - Lietuva brangi ir tolimesni pokalbiai tęsėsi prie kavutės. PD

Pavykęs Saulių kuopos balius

DLK Vytenio kuopos Saulių šventės balius įvyko liepos mėn. 29d. Melbourno Lietuvių namuose. Gražiai išpuošta salė, net su šūkais, jaukiai talpino gausius svečius.

Orkestras švelnia muzika gražiai nuteikė svečius.

Saulys Vytautas Sukevičius pasveikino susirinkusius svečius, palinkėjo linksmam praleisti vakarą ir pakvietė balius dalyvius pasisakyti. Pirmasis kalbėjo Otto Schrederis, sveikindamas Geelongo ALB-ės vardu. Sveikino Melbourno ALB-ės vardu Dr. J. Kunca. Garbės šaulė Alisa Baltrukonienė sveikino DLK Vytenio kuopą 7 metų sukakties proga, paminėdama buvusius kuopos vadus. Paminėjo kuopos vadą Juozą Kvietelaitį, kuris Canberros muziejui yra įteikęs lietuviškų eksponatų.

Ypatingai reikia paminėti svečius - Geelongo dvigubą mišrų kvartetą, vadovaujamą Mečio

Kymanto. Per tautines šventės DLK Vytenio kuopa visuomet dalyvauja Geelonge, tai kaip atpildą dvigubas kvartetą atsidėkodamas padainavo net 6 dainas. Pirmoji daino buvo „Tėviškė“ - J. Strolis. Visoms kitoms dainoms muzika buvo J. Klajūno. „Neužmirštamai Lietuvai“, žodžiai J. Mikšto. Toliau sekė „Tėvynė mano“, „Brangiajai gerajai mamai“, „Ir pražydo linai“. Paskutinioji daina „Mano gyslomis Nemunas teka“, žodžiai Vakarytės. Akompanavo pianinu visoms dainoms Mečys Kymantas. Už gražų padainavimą padėkojo Saulys V. Sukevičius. Sekė vėl šokiai, skani, karšta vakarienė.

Buvo suaukota loterijai daug fantų, tai ir nenuostabu, kad loterija taip ilgai užsitęsė.

Balius nuotaika buvo gera. Kuopos vadovybei yra padėka už tokį gražiai suorganizuotą balių.

Balius dalyvis.

„Kvietimas iš Lietuvos“

„1990m. vasario 22-28 dienomis, Panevėžyje rengiame tradicinį tarptautinį lengvosios atletikos turnyrą uždaroje patalpose, kuriame dalyvaus lengvaatlečiai iš Latvijos, Estijos, Čekoslovakijos ir Lenkijos.

Kviečiame turnyre dalyvauti ir penkis lietuvius - lengvaatlečius iš Australijos, kuriuos aprūpinsime nakvyne, maitinimu ir dienpinigiais.

Varžybų programoje - 100, 300, 1000 ir 30,000m. bėgimas, šuolis į tolį bei aukštį ir rutulio stūmimas.

B. Pliavga
Mokyklos direktorius“

Jei atsirastų norinčių šiame turnyre dalyvauti, prašome pranešti ALFAS Valdybai iki š.m. rugsėjo 1d., rašant adresu - 27 Rickaby Street, Croydon Park, S.A. 5008 arba telefonu - (08) 464 775.

J. Jonavičius
ALFAS Pirmininkas

„Australijos Pabaltiečių Sporto Žaidynės“

Rugsėjo 30d - Spalio 1d.
Melbourne 1989

Remkite lietuvių sportininkus ir gausiai dalyvaukite šeštadienį ir sekmadienį vakare.

V.P. Salkūnas
Pabaltiečių Sporto Žaidynių komitetas

HELLP Organizacija

HELLP Organizacija, susidedanti iš estų, latvių ir lietuvių bendruomenių, rengia viešą susirinkimą, painformuoti Tasmanijos visuomenę apie Ribbentropo-Molotovo paktą ir priminti kad to pakto pasėkose padaryta žala pabaltijo valstybėms

prieš 50 metų, dar nėra atitaisyta.

Susirinkimas įvyks trečiadienį, rugpjūčio mėn. 23d. 8 val. vakare, Hobart City Council salėje. Įėjimas iš Elizabeth gatvės.

Susirinkimui pirmininkaus Hobarto universiteto profesorius M. Roe. Pagrindinis kalbėtojas bus Brian Haraldine, senatorius.

Visi Tasmanijos lietuviai prašomi apsilankyti. Tai yra priminimas australams, kad mes esame to pakto aukos ir reikalaujame to pakto pasėkų panaikinimo.

Tarp šios šalies gyventojų turime daugelį mus paremenčių asmenų, savo atsilankymu parodysime, kad esame jų paramos verti.

Hobarto Apylinkės Lietuvių Bendruomenės valdyba

Pasaulio Lietuvių jaunimo dienos

Liepos 14-23 dienomis Vilniuje ir Kaune vyks Pasaulio lietuvių jaunimo dienos. Plati ir įvairi yra jų programa. Bus skaitomi pranešimai ir vyks diskusijos aktualiaisiais Lietuvą ir jaunimo uždavinius liečiančiais klausimais, bus praveisti įvairūs minėjimai - Žalgirio mūšio, Dariaus ir Girėno skrydžio, Lietuvos valstybingumo sukakties, bus surengti sporto turnyrai, roko muzikos koncertai, teatro spektakliai, susitikimai su žymiais žmonėmis, ekskursijos po Lietuvą, folkloriniai vakarai. Numatomas susitikimas su Kauno kunigų seminarijos auklėtiniais. Pasaulio lietuvių jaunimo dienų iškilmingas atidarymas įvyks liepos keturioliktaja, Vilniuje tautinės vėliavos šventinimu katedroje, eisena į Daukanto aikštę, mitingu, koncertu ir vakarone Vilniaus universitete. Liepos 15 ir 16-ąja jaunimo dienų programa bus tęsiama Kaune. LRTV

RASOTE TESTAMENTĄ?

Skirkite dalį „Tėviškės Aidams“!

Mintimi šventa ten investuokite save,

Kur Dievas ir Tėvynė šiaukia.

Būk apaštalas spaudos „Tėviškės Aiduos“!

Sporto šventė Hobarte

Šių metų gale sporto šventė įvyks Tasmanijoje - Hobarte. Ją ruošia Hobarto sporto klubas „Perkūnas“. Nors Tasmanijoje lietuvių yra gana mažai, tačiau jie pasižymi savo organizacijų aktyvumu ir puikiai suruošia tokias šventes ir vaišingai priima svečius bei sportininkus iš užjūrių, o jų suvažiuoja iš visur. Tie, kurie dalyvavo Hobarte pereinamojo sporto šventėje 1983 metais, visi sugrįžo su labai maloniais ir įspūdingais prisiminimais.

Jau atėjo laikas vėl organizuoti skrydį į gražiąją Tasmaniją - į sporto šventę; todėl Melbourno sporto klubas „Varpas“ nori kuo greičiau sužinoti skaičių tų kurie nori skristi kartu su Varpiečiais į Hobartą. Norintieji dalyvauti prašom pranešti „Varpo“ klubo pirmininkui p. Mickui, telefonu: namų Nr. 640-8557 arba darbo Nr. 458-1480. Užsakymai bus priimami iki š.m. rugpjūčio 31-mos dienos. Dalyviai turės susimokėti \$50.00 depozitą, kad užtikrintų sau vietą lėktuve.

Laukiame svečių iš visur ir tikimės, kad vėl sėkmingai praleisim sporto šventę ir parsivešim nemažai trofėjų.

„Varpo“ klubo valdyba

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Lietuvos kardinolą Jo Eminenciją Vincentą Sladkevičių jo gimtadienio proga pasveikinome mūsų Parapijos vardu. Jis gimė 1920m. rugpjūčio 20d. Guronių kaime, Žašlių valsč. Kaišiadorių apskrityje. Kunigu įšventintas Kaune 1944.V.25. Vyskupu konsekruotas Birstone 1957.XII.25, tuoj sovietų valdžia jį ištrėmė ir per 23 metus neleido jam eiti Kaišiadorių vyskupo pareigų. Popiežius Jonas Paulius II jį pakėlė kardinolu 1988.V.29.

Jungtuvės Ronaldo Seduikio su Gordana Kujundzič vyko šv. Jono bažnyčioje VIII.5. Per jungtinių šv. Mišias giedojo mūsų Parapijos vyrų choras, diriguojamas Petro Morkūno. Apeigas atliko kun. Juozas Petrauskas.

Povilas Mockevičius, 86m. amžiaus, mirė VIII.1 Carnsworth klinikoje Kew. Rožančius kalbėtas Tobin koplyčioje. Laidotuvių šv. Mišios šv. Jono bažnyčioje VIII.7 ir palydėtas prie Fawcner į Northern Memorial kapines. Velionio žmona jau anksčiau mirė, liko tik duktė Danutė Amerikoje, Los Angeles mieste. Velionis Lietuvoje buvo buhalteris, nuovados viršininkas. Melbourne kol buvo sveikas lankė lietuviškas pamaldas, ilgai sirgdamas dažnai priimdavo šv. Sakramentus. Už jo vėlę šv. Mišioms aukojo P. Alešūnienė, Pr.O. Binkai, L. Padgurskis, St.P. Siuška, P. Mažylis.

Pavergtųjų Tautų Ekumeninės pamaldos St. Patrick katedroje VIII.6. Dalyvavo apie 400 tikinčiųjų iš 7 tautų. Pamaldų knygutes p. atspaudė kun. St. Gaidelis S. Iš lietuvių skaitymus atliko kun. Pr. Dauknyš, Birutė Prašmutaitė. Padėkos žodį tarė Pavergtųjų Tautų komiteto vardu Andrius Vaitiekūnas. Lietuvišką ornamentinį kryžių procesijoje nešė mūsų jaunimas, pasipuošęs tautiniais rūbais: Aleksas Brovedani, Ričardas Rahdon, Bronius Zumeris, Vida Jokubaitytė, Rita Čižauskaitė, Vilija Ramanauskaitė, Rasa Zdaniūtė ir Marcelė Klimaitė. Garbės sargyboje kryžių lydėjo ir mūsų vyrai, pasipuošę trispalvėm juostom. Giedojo mūsų Parapijos choras, dirguojant Petru Morkūnui.

Lietuvių Sv. Kazimiero Kolegijai Romoje \$50 paaukojo Antanina Valkienė.

Mūsų Parapijos išlaikymui \$50 paaukojo J. Seliokas. Ačiū!

Ligoniai. Angelė Tamošiūnienė, Nursing Home, 2 Kenilworth, Ivanhoe, atšventė 94m. amžiaus. Ji su vyru buvo deportuota į Sibirą ir ten išvargė 8 metus. Vyru mirus, sūnus Jonas Tamošiūnas dėjo daug pastangų savo motiną atsivežti į Melbourną. Jonas Kaplūnas buvęs Melbourno Lietuvių namų prižiūrėtojas, pusiau paraližuotas, Nursing Home, 62 Blyth Street, Brunswick. Visi ligoniai priėmė šv. Sakramentus.

Geelonge lietuviškos pamaldos šv. Jono bažnyčioje North Geelong rugpjūčio 20d., sekmadienį 9.30 val.

Marijos Taikos Karalienės maldos grupė

Po pertraukos susirenka šeštadienį rugsėjo 2 dieną 3 val. po pietų, Lietuvių namų Kankinių koplyčioje. Seni ir nauji dalyviai visi kviečiami. Maldos grupei vadovauja kun. J. Petrauskas.

VUM Bibliotekos Bičiuliai kviečia!

Vilniaus Un-to Mokslinės Bibliotekos Bičių Melbourno skyriaus įgaliota, Bičių valdyba kreipiasi į visus geros valios lietuvius.

Adelaidėje ir Melbourne sėkmingai veikia VUMB Bičių būreliai. Surinkti pinigai siunčiami Vakarų Europos ir Anglijos knygų prekybos namams pagal VUM Bibliotekos pageidavimus. Patogumo ir taupumo sumetimais Adelaidės ir Melbourno skyriai pinigus siunčia viena perlaida.

Sydnejaus lietuvių! Neatsilikite! Nejaugi neatsirastų bent vienas žmogus, kuris apsiimtų pakalbinti Lietuvos ekologija ir apskritai Lietuvos švietimu besidominčius tautiečius ir surinkti iš jų - vieną kartą metuose! - po \$20. Jei toks organizatorius neatsirastų, remkite Bičių būrelį pavieniui. Cekius „Friends of Vilnius University Library“ siųskite E. Seikienės adresu: 10 St. Albans St, Mount Waverley, 3149.

Kviečiame ir visas mažesnes lietuvių bendruomenes prisidėti prie šio darbo. VUMB Bičių liai

Metinė šventė

Melbourno Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos metinė šventė vyksta rugpjūčio 19d., šeštadienį, 3 val. Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvių namuose. Sv. Mišios šv. Mergelės Marijos į Dangų Ėmimo garbei aukojamos už draugijos nares. Po pamaldų - vakarienė. Narės, dalyvaujančios ir vakarieneje, prašomos pranešti iki rugpjūčio 13d. G. Mackevičienei ar I. Jokubauskienei. Laukiame visų!

Draugijos Valdyba

Aušros Vartų Marija

Melb. lietuvių bibliotekos pranešimas

Gautos Vilnių išleistos knygos: Alberto Vijūko-Kojelavičiaus „Lietuvos istorija“ iš serijos „Lituanistinė biblioteka 26“ -88 žymiausias A. Vijūko-Kojelavičiaus, 1609-1677, veikalas, apžvelgiantis lietuvių tautos ir istorinės Lietuvos valstybės praeitį nuo seniausių laikų iki Zygmanto Augusto mirties, 1572; svarbiausias veikalo šaltinis - M. Strijkovskio istorijos, 1582, duomenys, papildyti P. Dusburbiečio kronikos, senąją rusų kalba rašytų metraščių ir įvairių istorinių dokumentų išrašais.

„Lietuvių išeivijos dailininkų kūrybos paroda“, katalogas, 88.

„Lietuvos bibliografija, serija A,

knygos lietuvių kalba, T 2, 1862-1904, Kn.1.A-P., 85, psl. 955.

Antano Tatarės „Pamokslai išminties ir teisybės“, 87, iš serijos „Lituanistinė biblioteka 25; knygoje publikuojamas vieno iš lietuvių grožinės prozos pradininkų A. Tatarės, 1805-1889, literatūrinis palikimas. „Pamoksluose išminties ir teisybės“, 1851, skelbti kūrinių, pasakėčių, didaktiniai apsakymai, rankraščiuos išlikę rašiniai, didaktiniai pasakojimai ir jo laiška.

Aukos \$8. A. Rahdon, po \$5 B. Juodeškienė, A. Steponavičius. Nuosirdi padėka.

J. Mikštas,
Bibliotekos vedėjas

A. A. Donatas Milašius

Vienintelis kun. Stasio Gaidelio, S.J. giminaitis - jo svainio Benedikto Milašiaus brolis - Donatas mirė š.m. liepos 15 d. Austino ligoninėje Heidelberge sulaukęs 87 m. amžiaus.

Jo tėveliai Mykolas ir Uršulė, gim. Juršėnaitė, iš Vilniaus nusikėlė Latvijon dar prieš pirmąjį didįjį karą, laiku, kada daugelis lietuviškų šeimų emigravo į Latviją, sukurdami tenai ištisus kaimus netoli Daugpilio. Donatas buvo baigęs lietuvių pradžios mokyklą Latvijoje ir vėliau dirbo tėvelių ūkyje. 1933 metais jis vedė Marytę Volodkaitę ir jo moterystės ryšius Dievas palaimino sūnumi ir keturiomis dukromis.

Raudoniesiems okupuojant Latviją antrą kartą, 1944 metais jis turėjo pasitraukti į Vokietiją, o iš ten 1949 metais emigravo Australijon. Čia iki 1962 m. jis dirbo amerikiečių firmoje UTAH Eildon Weir Viktorijoje. Paminėtais metais po akcidento tapęs invalidu apsigyveno Melbourne įsigydamas Prestono priemiestyje nuosavą namą. Pablogėjęs sveikatai jis prieš dvejus metus turėjo vykti į senelių prieglaudą, o vėliau į Austino ligoninę, kur netrukus mirė. Prieš porą metų mirė ir jo žmona Marytė, o vaikai tebegyvena Latvijoje.

Velionis nebuvo pažįstamas

lietuvių tarpe, nes būdamas invalidas nevairavo mašiną ir negalėjo dažniau atsilankyti į lietuviškas pamaldas nei parengimus, o jo buvę draugai lietuvių išmirė prieš jį.

Ligonį aprūpino šventais sakramentais ir gedulingas pamaldas atlaikė šv. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, Hawthorne, kun. Gaidelis ir palydėjo į kapines su nedideliu atsilankiusiųjų svetimtaučių draugų būreliu.

Velionis buvo giliai religingas žmogus kilęs iš pavyzdingos vilniečių šeimos. Teilsisi ramybėje.

A. A. Albinui Levickiui

Adelaidėje mirus, nuosirdžiai užjaučiame jo šeimą ir artimuosius, ypatingai jo sūnų Vytautą ir jo žmoną Danutę - mūsų mielą choro dirigentę.

Melbourno Dainos Sambūris

Tėviškės Aidų Loterija

Galima laimėti:

1. Spalvota TV 48 cm ekranas-AIKO naujas. Dovanojo V. Koženiauskaitė-Rosato.
2. Paveikslas „Pamiškė“. Dovanojo dail. J. Baukus.
3. Paveikslas „Motinė prie sodybos“. Dovanojo dail. J. Baukus.
4. Paveikslas „Audringas vakaras“. Dovanojo dail. J. Baukus.
5. Paveikslas „Abstraktas“. Dovanojo dail. J. Baukus.
6. AM/FM Clock Radio Cassette Player. Dovanojo Juozas Baumil.

Dar daugiau smulkesnių laimėjimų. Bilietai po \$1, visa knygutė 10 bilietų \$10. Bilietus platina Federacijos Valdyba Melbourne sekmadieniais prieš pamaldas, kitur Federacijos įgaliotiniai.

Loterijos traukimas Tautos Šventės minėjimo dieną Melbourne Lietuvių Namuose pietų metu rugsėjo 10d.

Bandykite laimėti - paremkite „Tėviškės Aidus“!

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdyba

ADELAIDĖ

Sv. Kazimiero parapijos susirinkimas

Liet. kat. Sv. Kazimiero parapijos, valdžios įstaigose įregistruotos juridiniu vienetu Lietuvos Caritas Inc., vardu, metinis susirinkimas įvyko Lietuvos katalikų centre liepos 23d. Jį malda pradėjo kelbonas kun. J. Petraitis, MIC. Primininkauti buvo pakviestas Pr. Pusdešris, sekretoriauti - V. Rupinskienė. Mandatų komisijon pakviesti: A. Zamoiskis, G. Kubilius ir B. Masionis.

Kun. J. Petraitis klebono pranešime pasidžiaugė lituanistinių mokyklų įvykusių susijungimu, kun. A. Svarinsko pravestomis rekolekcijomis ir marijonų generolo kun. D. Petraičio vizitu. Praėjusių finansinių metų laikotarpyje šv. Kazimiero bažnyčioje buvo 6 krikštai, 3 jungtuvės ir 14 laidotuvių. Už mirusius buvo pasimelsta. Padėkota Parapijos - Caritas Inc., tarybai, ALK Moterų dr-jai, „Sventadienio balso“ redaktoriui ir ekspeditoriams bei visiems parapijiečiams, kurie darbu ir aukomis prisideda prie Liet. kat. centro ir parapijos kunigo išlaikymo.

Parapijos - Caritas tarybos vicepirm. V. Baltutis savo pranešime pasidžiaugė darnia tarybos veikla, gražiu

bendradarbiavimu su ALK Moterų dr-jos valdyba. Liet. kat. centro ūkvedys J. Miliauskas išskaičiavo visą eilę įsigytų daiktų bei įvydytų darbų, iš kurių didieji - viso L. k. centro išdažymas, virtuvės pertvarkymas ir indų plovimo mašinos įsigijimas. Iždininko V. Venciaus, kuris išvykęs Europon, pranešimą paskaitė V. Baltutis. metų laikotarpyje turėta \$28,418.16 pajamų ir \$69,929.77 išlaidų. Baro vedėjas A. Krivickas padėjo žmonai už talkininkavimą. Baro metinis pelnas \$3,254.38. Vasarvietės „Baltija“ vedėjo V. Vosylius, kuris tuo metu sirgo, pranešimą padarė V. Baltutis. Pelno iš vasarvietės nėra, bet kaip palikimą taryba stengsis ir toliau ją išlaikyti. Iždo ir baro revizijos aktus paskaitė Revizijos komisijos pirm. R. Jablonskis, pagyręs už tvarkingą atskaitomybės vedimą.

Pusės tarybos narių (plius vienas vie-ton mirusio A. Bulio) rinkimai pradėjo labai sklandžiai. Slaptu balsavimu išrinkti: J. Miliauskas, A. Krivickas, A. Krivickienė, A.

Kubilius, V. Opulskis, V. Vencius ir J. Vitkūnas. Kandidatu liko A. Jakutis.

Parapijoje veikiančių organizacijų ir sambūrių pranešimuose ALK Moterų dr-jos pirm. S. Pusdešrienė, padėkojusi tarybai už patobulinimus virtuvėje, nušvietė sekmadienių pietų sunkumus, nes vis darosi sunkiau surasti kas juos pagamintų. Ateitininkų pirm. Aug. Kubilius, dėkojo tarybai už leidimą pasinaudoti parapijos sale suruošus Jaunimo koncertą ir Literatūros popietę. Būdamas Spaudos kiosko vedėju nusiskundė kad vis mažiau ir mažiau perkama knygų bei plokštelių. Bažnytinio šv. Kazimiero choro pranešime V. Opulskis nusiskundė, kad nesant nuolatinio vargonininko, kuris grotų kiekvieną sekmadienį, choro nuotaikos krinta. „Sventadienio balso“ redaktorius Pr. Pusdešris pranešė, kad biuletenio išleidžiama 375 egzemplioriai, kad tas skaičius yra pastovus jau keletą metų. Kun. dr. P. Jatulio vardo bibliotekos

vedėjas B. Masionis konstatavo, kad bibliotekoje knygų yra daug, bet mažai skaitytojų.

Revizijos komisija - R. Jablonskis, P. Gasiūnas ir G. Kubilius sutiko pasilikti ir sekantiems metams.

Klausimuose ir sumanymuose buvo aptarta būtinybė išlaikyti parapijoje sekmadienių pietus. Nenormalią bažnytinio choro padėtį palikta išspręsti tarybai. Vasarvietę „Baltija“ daugiau propaguoti parapijos biuletenyje. Klebonas pasiūlė lankyti norinčias šeimas su Fatimos Marijos statula, ten suruošiant pamaldas. Pareikštas daugumos susirinkusių noras, kad klebonas lankytų šeimas ir vientulius, tą lankymą nerišant su aukų rinkimu. V. Baltutis supažindino su australų valdžios pasiūlymu pabaltiečiams statyti senelių namus, prie to valdžiai prisidedant su virš milijono dolerių. Tą pasiūlymą daugiau išsiaiškinti palikta tarybai. Susirinkimas užbaigtas malda ir sugiedojus Marija, Marija ir Tautos himną.

Pr. P.

Adelaidės Kronika

Adelaidės liet. kat. moterų dr-ja tarp savo gražių tradicijų turi ketvirtinių suruošimą, mirus dr-jos narės patiems artimiausiems. Tokios ketvirtinės liepos 27d. buvo valdybos suruoštos vienos iš draugijos kūrėjų - A. Stepanienės vyro Juozo Stepano netekimą prisiminti. Sv. Kazimiero bažnyčioje kun. J. Petraitis už jo vėlę aukojo šv. Mišias, kuriose skaitinius skaitė dr-jos pirm. S. Pusdešrienė. Auką atnešė A. Stepanienė ir M. Gavėnienė. Po to buvo sukalbėta rožinio dalis.

Po pamaldų parapijos salėje buvo valdybos paruošti pusryčiai, kuriose dalyvavo apie 30 asmenų. Ta proga pirmininkė ir sekret. R. Kubilienė nušvietė dabar Lietuvoje atgimstančią katalikų moterų veiklą, ypač Caritas organizacijoje.

Dabar Lietuvoje vykstant dideliems įvykiams, mūsų renginiai kažkaip prarado svorį ir trauką. Bet to nebuvo Apylinkės valdybos liepos 30d. suruoštoje Kutlirinėje popietėje, kurioje buvo rodomos vaidajuostės iš Igarkos, į kur buvo nuvykęs dabar būrys iš Lietuvos. Sukrečiantys vaidai ir pasakojimai tų, kurie ten kentėjo lageriuose. Po to matėme nuotaikingą Atgimimo sąjūdžio koncertą Vilniuje.

Popietę ir video aparatūra sklandžiai pravedė Apyl. v-bos pirm. J. Stačiūnas. Ačiū jam.

Autoriali Autoriali

Kiekviename krašte autorius yra įpareigotas valstybinei bibliotekai nusiųsti bent po dvi savo išleistas knygas. Įsipareigokite bent po vieną, o geriau dvi savo knygas nusiųsti Vilniaus Universiteto Bibliotekai. Jos adresas:

Vilniaus Universiteto
Mokslinė Biblioteka
232633 Vilnius
Universiteto g. 3
Lithuania, USSR
Paprastu paštu siunčiant visai nebrangu, o nauda didelė.
VUMB Bičiuliai

СЕКРЕТНЫЙ ДОПОЛНИТЕЛЬНЫЙ ПРОТОКОЛ

Нижесignedыя стороны уполномоченные констатируют согласно Германского Превателства и Превателства СССР в следующем: Подписанный 28 августа 1939 г. секретный дополнительный протокол изменяется в п.1 таким образом, что территория литовского государства включается в сферу интересов СССР, так как с другой стороны Люблинское воеводство и часть Варшавского воеводства включаются в сферу интересов Германии (см. карту к подписанному сегодня Договору о дружбе и границе между СССР и Германией). Имя только Превателство СССР предпримет на литовской территории особые меры для охраны своих интересов, то с целью естественного и прочного проведения границы настоящая германско-литовская граница изменится так, что литовская территория, которая лежит к юго-западу от линии, указанной на карте, отходит к Германии.

Далее констатируется, что находящиеся в силе коалиционные соглашения между Германией и Литвой не должны быть нарушены вышеуказанными мероприятиями Советского Союза.

Deutsches Zusatzprotokoll

Die unterzeichneten Bevollmächtigten stellen das Einverständnis der Deutschen Reichsregierung und der Regierung der UdSSR über folgendes fest:

Das am 25. August 1939 unterzeichnete geheime Zusatzprotokoll wird in seiner Ziffer 1 dahin abgeändert, dass das Gebiet des litauischen Staates in die Interessensphäre der UdSSR fällt, weil andererseits die Wojewodschaft Lublin und Teile der Wojewodschaft Warschau in die Interessensphäre Deutschlands fallen (vgl. die Karte zu dem heute unterzeichneten Grenz- und Freundschaftsvertrage). Sobald die Regierung der UdSSR auf litauischen Gebiet zur Wahrung ihrer Interessen besondere Massnahmen trifft, wird zum Zwecke einer natürlichen und einfachen Grenzziehung die gegenwärtige deutsch-litauische Grenze dahin rektifiziert, dass das litauische Gebiet, das südwestlich der in der anliegenden Karte eingezeichneten Linie liegt, an Deutschland fällt.

Ferner wird festgestellt, dass die in Geltung befindlichen wirtschaftlichen Abmachungen zwischen Deutschland und Litauen durch die vorstehend erwähnten Massnahmen der Sowjetunion nicht beeinträchtigt werden sollen.

Moskau, den 28. September 1939.

Für die Deutsche Reichsregierung:

In Vollmacht der Regierung der UdSSR:

(Signatures)

SLAPTAS PAPILDOMAS PROTOKOLAS

Zemiau pasirašiusieji įgaliotiniai konstatuoja Vokietijos vyriausybės ir TSRS vyriausybės vienybę dėl šių dalykų:

1939 metų rugpjūčio 23 dieną pasirašytas slaptasis papildomas protokolai pirmajame paragrafe keičiamas taip, kad Lietuvos valstybės teritorija priskiriama TSRS interesų sferai, kadangi iš kitos pusės Lublino vaivadija ir Varšuvos vaivadijos dalis įeina į Vokietijos interesų sferą (žiūrėti žemėlapyje prie šandien pasirašytos TSRS ir Vokietijos draugystės ir valstybinės sienos sutarties).

Kal tik TSRS vyriausybė įimsi Lietuvos teritorijoje ypatingų priemonių savo interesams apsaugoti, tai natūralaus ir paprasto sienos nustatymo tikslais šandieninė Vokietijos—Lietuvos siena patalsoma taip, kad Lietuvos teritorija, esanti į pietvakarius nuo linijos, pažymėtos žemėlapyje, atitenka Vokietijai.

Toliau konstatuojama, kad galiojantys ūkiniai susitarimai tarp Vokietijos ir Lietuvos neturi būti pažeidžiami minėtomis Tarybų Sąjungos priemonėmis.

TSRS vyriausybės įgaliotas
V. MOLOTOVAS

Už Vokietijos vyriausybę
J. fon RIBENTROPAS

1939 metų rugsėjo 28 diena

„Tiesos“ redakcijos pasta ba. Šių dokumentų fotokopijos Lietuvos spaudoje skelbiamos pirmą kartą.

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuvių sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

TOBIN BROTHERS FUNERAL DIRECTORS

Doncaster: 816 Doncaster Road.....	848 3666
East Burwood: 294 Burwood Highway.....	232 9999
Frankston: 232 Cranbourne Road.....	789 6766
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road.....	306 2044
Malvern: 1382 High Street.....	509 4811
Noble Park: 505 Princes Highway.....	546 7644
North Melbourne: 189 Boundary Road.....	329 6144
Ringwood: 331 Maroondah Highway.....	870 8011